

Ilmoitus jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa – täyttöohje

Yleistä

Valtioneuvoston asetuksessa eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (591/2006, liitteitä koskeva muutos 403/2009) määritellään perusteet, joiden täyttyessä asetuksessa tarkoitettujen jätteiden ammatti- tai laitospäin käyttöön maarakentamisessa ei tarvita ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaista ympäristölupaa. Ympäristöluvan sijaan jätteen hyödyntäjä tai hänen valtuuttamansa muu taho tekee ilmoituksen hyödyntämisestä alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkitsemistä (VAHTI) varten.

Hyödyntäminen voidaan aloittaa, kun tieto rekisteröinnistä on saatu.

Soveltamisala

Asetus koskee betonimurskeen sekä kivihiilen, turpeen ja puuperäisen aineksen polton lento- ja pohjatuhkien (yksilöity tarkemmin täyttöohjeen kohdassa 12) ammatti- ja laitospäin hyödyntämistä seuraavissa maarakennuskohteissa:

- 1) yleiset tiet, kadut, pyörätiet ja jalkakäytävät sekä niihin välittömästi liittyvät, tienpitoa tai liikennettä varten tarpeelliset alueet, pois lukien melusteet;
- 2) pysäköintialueet;
- 3) urheilukentät sekä virkistys- ja urheilualueiden reitit;
- 4) ratapihat sekä teollisuus-, jätteenkäsittely- ja lentoliikenteen alueiden varastointikentät ja tiet.

Asetusta sovelletaan vain, jos se toteutetaan maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuna katusuunnitelman, yleisen alueen toteuttamissuunnitelman, luvan tai ilmoituksen taikka yleisistä teistä annetussa laissa (243/1954) tai maantielaisissa (503/2005) tarkoitettuna tiesuunnitelman mukaisesti.

Asetusta ei sovelleta tärkeillä tai muilla vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla.

Jätteen hyödyntämistä koskevat vaatimukset

Jätteen hyödyntämisessä on sen lisäksi, mitä ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa (1072/1993) sekä niiden nojalla säädetään, huolehdittava siitä, että:

- 1) jätteen haitallisten aineiden pitoisuus ja liukoisuus määritettynä asetuksen mukaisesti ei ylitä säädettyjä raja-arvoja eikä jäte sisällä epäpuhtauksina muitakaan haitallisia aineita siten, että sen hyödyntämisestä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 2) sekoitettaessa teknisten ominaisuuksien parantamiseksi liitteessä 1 tarkoitettuja jätteitä keskenään tai lisättäessä jätteeseen kalkkia, sementtiä tai vastaavia sideaineita, haitallisten aineiden liukeneminen ja muut ympäristölle tai terveydelle haitalliset päästöt jätteestä eivät sekoittamisen seurauksena lisäänty;
- 3) käytetään vain maarakenteen tasauksen, kantavuuden ja kestävyuden kannalta tarpeellinen määrä jätettä kuitenkin niin, että jätettä sisältävän rakenteen paksuus on enintään 150 cm;
- 4) jätettä sisältävä rakenne ei joudu kosketuksiin pohjaveden kanssa;
- 5) jätettä sisältävän rakenteen etäisyys talousvesikäyttöön tarkoitettusta kaivosta tai lähteestä on vähintään 30 m;

- 6) jätettä sisältävä rakenne peitetään tai päällystetään
- 7) jätteen väliaikainen varastointi ja muu toiminta hyödyntämispaikalla järjestetään siten, että jätteen joutuminen ympäristöön estyy eikä toiminnasta aiheudu muutakaan vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 8) jätteen varastointi hyödyntämispaikalla aloitetaan aikaisintaan neljä viikkoa, tai jos jäte varastoidaan suojattuna, kymmenen kuukautta ennen hyödyntämistä.

Jätteet, raja-arvot ja laadunhallinta on kuvattu yksityiskohtaisesti asetuksen liitteissä 1 ja 2.

Ilmoitus ympäristönsuojelun tietojärjestelmään

Ilmoitus jätteen hyödyntämisestä tehdään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus tehdään ympäristöhallinnon lomakkeelle 6032, joka täytetään, tulostetaan, allekirjoitetaan ja toimitetaan **kahtena kappaleena elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle**. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tarkistaa ilmoituksen viivytyksettä ja toimittaa tiedon merkitsemisestä (tai merkitsemisettä jättämisestä) jätteen hyödyntäjälle, luovuttajalle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoittaminen voidaan tulevaisuudessa tehdä myös sähköisesti asioimalla. Tämä ohjeistetaan aikanaan erikseen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus perii ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkitsemisestä maksun.

Lomakkeen täyttäminen

1. Hyödyntämisaikojen haltija

Lomakkeeseen täytetään aina hyödyntämisaikojen haltijan nimi tai toiminimi sekä postiosoite. Lisäksi on ilmoitettava muut yhteystiedot, kuten puhelinnumero, sähköpostiosoite ja Y-tunnus.

2. Hyödynnettävän jätteen luovuttajan nimi ja yhteystiedot

Lomakkeeseen täytetään aina myös jätteen luovuttajan nimi tai toiminimi sekä postiosoite. Lisäksi on ilmoitettava muut yhteystiedot, kuten puhelinnumero, sähköpostiosoite ja Y-tunnus.

3. Mahdollinen valtuutus ilmoituksen tekemiseen jätteen hyödyntäjän puolesta

Hyödyntämisaikojen haltija voi halutessaan valtuuttaa toisen tahon (kuten esim. maarakennusurakoitsijan tai jätteen luovuttajan) tekemään ilmoituksen puolestaan. Tässä tapauksessa rastitetaan kohdan 3 valtuutusruutu ja annetaan valtuutusta koskevat tunnistetiedot kuten esim. diaarinumero, sopimusnumero sekä päivämäärä.

4. Ilmoituksen tekijä (mikäli eri kuin hyödyntämisaikojen haltija)

Mikäli kohdassa 3 on tehty valtuutus, täytetään kohtaan 4 ilmoittajan yhteystiedot.

5. Tiedot hyödyntämisaikojen sijainnista (kartta)

Hyödyntämisaikojen sijainti ilmoitetaan siten, että toiminta pystytään riittävän tarkasti paikallistamaan. Sijaintikunta tai -kunnat ilmoitetaan aina. Muut täytettävät sijaintitiedot riippuvat hyödyntämiskohteesta: esimerkiksi tien sijainti voidaan ilmoittaa tienumeroin ja kenttäalue koordinaatein tai kiinteistörekisterinumeroihin sekä osoitteella. Koordinaatit tulee ilmoittaa Suomessa käytössä olevan yhteiskoordinaattijärjestelmän (YKJ) mukaisina.

Ilmoitukseen liitetään yleensä kartta, johon hyödyntämisaikka on merkitty. Kartta helpottaa ilmoituksen käsittelyä.

6. Maarakentamiskohde/kohteet

Kohtaan 6 rastitetaan ne maarakennuskohteet, joissa jätemateriaalia aiotaan hyödyntää. Luettelo sisältää kaikki asetuksen mukaiset sovelluskohteet.

7. Lyhin etäisyys I-luokan pohjavesialueeseen

Kohtaan 7 kirjoitetaan lyhin maarakennuskohteesta mitattava etäisyys I-luokan pohjavesialueeseen, mikäli se on alle 200 m.

8. Lyhin etäisyys II-luokan pohjavesialueeseen

Kohtaan 8 kirjoitetaan lyhin maarakennuskohteesta mitattava etäisyys I-luokan pohjavesialueeseen, mikäli se on alle 200 m.

9. Talousvesikäytössä olevan kaivon etäisyys rakenteesta

Kohtaan 9 merkitään rastilla, onko etäisyys talousvesikäytössä olevasta kaivosta yli tai alle 30 m.

10. Etäisyys alle 200 m etäisyydellä oleviin vesistöihin

Kohtaan 10 merkitään rastein etäisyydet alle 200 m etäisyydellä hyödyntämiskohteesta oleviin vesistöihin eli järviin, jokiin, mereen ja/tai puroihin.

11. Maarakentamista koskeva suunnitelma, ilmoitus tai lupa

Hyödyntämisen tulee perustua hyväksytyyn hankesuunnitelmaan. Kohtaan merkitään rastein rakennustyötä koskevan maankäyttö- ja rakennuslain, maantienlain tai yleisistä teistä annetun lain mukaiset suunnitelmat, luvat ja ilmoitukset, joka tunnustetaan esim. diaarinumerolla tai hyväksymispäivämäärällä.

12. Hyödynnettävät jätteet ja määrä

Kohtaan 12 kirjoitetaan maarakentamiskohteessa hyödynnettävän jätteen määrä jätenimikkeittäin (jäteluokittain) jaoteltuna. Mikäli kyseessä on jäteseos, merkitään kohtaan seoksessa käytetyt jätteet. Lisäksi kohtaan kirjoitetaan mahdolliset käytetyt sideaineet.

Mikäli samassa maarakentamiskohteessa hyödynnetään samanaikaisesti eri luovuttajilta saatuja jättemateriaaleja, täytetään kustakin oma lomake. Lomakkeet voidaan niputtaa ja käsitellä yhtenä ilmoituksena.

Ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluvat jätteet nimikkeittäin

Betonimurske (jätenimikkeet 10 13 14, 17 01 01, 17 01 07 ja 19 12 12)

Betonimurskeella tarkoitetaan jätettä, joka on valmistettu puretuista betonirakenteista tai uudisrakentamisen ja betoniteollisuuden betonijätteistä murskaamalla enintään 150 millimetrin kappalekokoon.

Betonimurskeen jätenimikkeet (jäteluokat) ovat:

- 19 12 12: jätteiden mekaanisessa käsittelyssä syntyvä betonijäte
- 17 01 01: rakentamisessa ja purkamisessa syntyvä betonijäte (betonimurskeessa epäpuh-
tautena olevan tiilimurskeen pitoisuus alle 15 painoprosenttia)
- 17 01 07: rakentamisessa ja purkamisessa syntyvä betonijäte (betonimurskeessa epäpuh-
tautena olevan tiilimurskeen pitoisuus 15–30 painoprosenttia)
- 10 13 14: sementin, kalkin ja laastin sekä näistä valmistettujen tuotteiden valmistuksessa
syntyvä betonijäte (sisältää myös kevytbetonijätteen)

Kivihiilen, turpeen ja puuperäisen aineksen polton lentotuhkat (jätenimikkeet 10 01 02, 10 01 03 ja 10 01 17), pohjatuhkat (jätenimikkeet 10 01 01 ja 10 01 15) ja leijupetihiekka (jätenimike 10 01 24)

Kivihiilen polton lento- ja pohjatuhkalla tarkoitetaan jätettä, joka on eroteltu kivihiilen poltossa syntyvistä savukaasuista mekaanisesti tai sähköisesti tai joka on poistettu kivihiilen polttolaitoksen polttokammion pohjalta.

Turpeen ja puuperäisen aineksen polton lento- ja pohjatuhkalla tarkoitetaan jätettä, joka on eroteltu mekaanisesti tai sähköisesti turpeen, puuhakkeen, kuorijätteen, ensiömassan tuotannon tai massasta valmistettavan paperin tuotannon yhteydessä syntyvän kuituainetta sisältävän kasviperäisen jätteen, käsittelemättömän puujätteen tai muun näihin rinnastettavan puuperäisen aineksen taikka niiden seoksen poltossa syntyvistä savukaasuista tai poistettu polttolaitoksen polttokammion pohjalta.

Kivihiilen, turpeen ja edellä tarkoitettujen puuperäisen aineksen polton leijupetihiekalla tarkoitetaan leijukerroslaitoksen polttoprosessista poistettavaa hiekkapetimateriaalia tai poltossa hienontunutta hiekkapetimateriaalia, joka erottuu savukaasusta joko kattilassa tai savukaasujen puhdistuksessa.

Tuhkien jätenimikkeet (jäteluokat) ovat:

- 10 01 02: kivihiilen polton lentotuhka
- 10 01 01: kivihiilen polton pohjatuhka
- 10 01 03: turpeen polton lentotuhka, puuhakkeen polton lentotuhka, muu rinnastettava
puuperäinen aineksen lentotuhka
- 10 01 17: kuituainetta sisältävä kasviperäisen jätteen polton lentotuhka, käsittelemättömän
puujätteen lentotuhka
- 10 01 01: turpeen polton pohjatuhka, puuhakkeen polton pohjatuhka, muu rinnastettava
puuperäinen aineksen pohjatuhka
- 10 01 15: kuituainetta sisältävä kasviperäisen jätteen polton pohjatuhka, käsittelemättömän
puujätteen pohjatuhka
- 10 01 24: leijupetihiekka

13. Jätteen luovuttajan antama selvitys perustutkimus- ja laadunvalvontatuloksista ja laadunvalvonnasta

Jätteen luovuttaja toimittaa hyödyntäjälle selvityksen jätettä koskevista perustutkimus- ja laadunvalvontatuloksista sekä laadunvalvonnasta. Selvitys laitetaan ilmoituksen liitteeksi.

Asetuksen liitteen 1 mukaiset perus- ja laadunvalvontatutkimuksien raja-arvot on esitetty täyttöohjeen liitteessä 1. Asetuksen liitteen 2 mukaan laadunvalvonnan tuloksissa voidaan hyväk-

syä enintään 30 prosentin raja-arvon ylitys, jos viimeisten kahden vuoden aikana tehtyjen määritysten keskiarvo ei ylitä asetettua raja-arvoa.

Saadun selvityksen perusteella kohtaan 13 merkitään rastein raja-arvojen ylittymisen/alittuminen. Raja-arvojen ylittyessä hyödyntäminen edellyttää ympäristölupaa.

Tuhkan ja puuperäisen aineksen tuhkien osalta tulee laadunvalvonnassa ottaa huomioon myös säteilyturvaohje ST 12.2. Tähän ilmoitukseen ei kuitenkaan edellytetä kirjattavan radioaktiivisuutta koskevia tietoja.

14. Hyödynnettävää jätettä sisältävä rakenne ja sen paksuus

Kohtaan 14 rastitetaan hyödynnettävää jätettä sisältävä rakenne / sisältävät rakenteet ja ilmoitetaan rakenteen paksuus. Mikäli kyseessä on jokin muu rakenne, ilmoitetaan se erikseen.

15. Jätettä sisältävän rakenteen peitto/päällystysmateriaali

Asetuksen mukaan jätettä sisältävä rakenne on joko peitettävä tai päällystettävä. Peittämisellä tarkoitetaan jätettä sisältävän rakenteen suojaamista jätteen leviämisen estämiseksi vähintään 10 cm paksuisella kerroksella luonnon kiviainesta ja päällystämällä jätettä sisältävän rakenteen suojaamista sadeveden suotautumisen vähentämiseksi asfaltilla, jonka tyhjätila on enintään 5 prosenttia tai muulla materiaalilla, jolla saavutetaan vastaava suojaustaso.

16. Jätteen varastointi

Kohtaan 16 merkitään rastein jätteen varastointiaika sekä ilmoitetaan varastointipaikka.

17. Hyödyntämisen arvioitu ajankohta maarakentamisen aikana

Kohtaan 17 kirjoitetaan hyödyntämisen arvioitu ajankohta maarakentamisen aikana.

18. Hyödyntämisen arvioitu päättymisen ajankohta maarakentamisen aikana

Kohtaan 18 kirjoitetaan hyödyntämisen arvioitu päättymisajankohta maarakentamisen aikana.

19. Allekirjoitukset

Lomakkeen allekirjoittaa joko jätteen hyödyntäjä (kohta 1) tai hänen valtuuttamansa taho (kohta 4).

**ERÄIDEN JÄTTEIDEN HYÖDYNTÄMISESTÄ MAARAKENTAMISESSA
ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUKAISET HAITALLISTEN
AINEIDEN RAJA-ARVOT**

Betonimurske

Haitallinen aine	Raja-arvo (mg/kg kuiva-ainetta) Perustutkimukset ¹			Raja-arvo (mg/kg kuiva-ainetta) Laadunvalvontatutkimukset ¹		
	Pitoisuus	Liukoisuus (L/S = 10 l/kg) Peitetty rakenne	Liukoisuus (L/S = 10 l/kg) Päällystetty rakenne	Pitoisuus	Liukoisuus (L/S = 10 l/kg) Peitetty rakenne	Liukoisuus (L/S = 10 l/kg) Päällystetty rakenne
PCB ²	1,0			1,0		
PAH ³	20					
Mineraaliöljyt ⁴	500					
DOC ⁵		500	500			
Antimoni (Sb)		0,06	0,06			
Arseeni (As)	50	0,5	0,5	50		
Barium (Ba)		20	20			
Kadmium (Cd)	10	0,02	0,02	10	0,02	0,02
Kromi (Cr)	400	0,5	0,5	400	0,5	0,5
Kupari (Cu)	400	2,0	2,0	400	2,0	2,0
Elohopea (Hg)		0,01	0,01			
Lyijy (Pb)	300	0,5	0,5	300	0,5	0,5
Molybdeeni (Mo)		0,5	0,5			
Nikkeli (Ni)		0,4	0,4			
Vanadiini (V)		2,0	2,0			
Sinkki (Zn)	700	4,0	4,0	700		
Seleeni (Se)		0,1	0,1			
Fluoridi (F ⁻)		10	50			
Sulfaatti (SO ₄ ²⁻)		1 000	6 000		1 000	6 000
Kloridi(Cl ⁻)		800	800			

¹ Perus- ja laadunvalvontatutkimukset on esitetty asetuksen liitteessä 2 kohdassa 2

² Polyklooratut bifenyylit, kongeneerien 28, 52, 101, 118, 138, 153 ja 180 kokonaismäärä

³ Polyaromaattiset hiilivedyt, yhdisteiden (antraseeni, asenaftteeni, asenaftyleeni, bentso(a)antraseeni, bentso(a)pyreeni, bentso(b)fluoranteeni, bentso(g,h,i)peryleneeni, bentso(k)fluoranteeni, dibentso(a,h)antraseeni, fenantreeni, fluoranteeni, fluoreeni, indeno(1,2,3-cd)pyreeni, naftaleeni, pyreeni, kryseeni) kokonaismäärä

⁴ Hiilivetyjakeet C10 – C40

⁵ Liennut orgaaninen hiili

Tuhkat ja leijupetihiekka

Haitallinen aine	Raja-arvo (mg/kg kuiva-ainetta) Perustutkimukset ¹			Raja-arvo (mg/kg kuiva-ainetta) Laadunvalvontatutkimukset ¹		
	Pitoisuus	Liukoisuus (L/S = 10 l/kg) Peitetty rakenne	Liukoisuus (L/S = 10 l/kg) Päällystetty rakenne	Pitoisuus	Liukoisuus (L/S = 10 l/kg) Peitetty rakenne	Liukoisuus (L/S = 10 l/kg) Päällystetty rakenne
PCB ²	1,0					
PAH ³	20/40 ⁴					
DOC ⁵		500	500			
Antimoni (Sb)		0,06	0,18			
Arseeni (As)	50	0,5	1,5	50		
Barium (Ba)	3 000	20	60	3 000		
Kadmium (Cd)	15	0,04	0,04	15		
Kromi (Cr)	400	0,5	3,0	400	0,5	3,0
Kupari (Cu)	400	2,0	6,0	400		
Elohopea (Hg)		0,01	0,01			
Lyijy (Pb)	300	0,5	1,5	300	0,5	1,5
Molybdeeni (Mo)	50	0,5	6,0	50	0,5	6,0
Nikkeli (Ni)		0,4	1,2			
Vanadiini (V)	400	2,0	3,0	400	2,0	3,0
Sinkki (Zn)	2 000	4,0	12	2 000		
Seleeni (Se)		0,1	0,5		0,1	0,5
Fluoridi (F ⁻)		10	50		10	50
Sulfaatti (SO ₄ ²⁻)		1 000	10 000		1 000	10 000
Kloridi(Cl ⁻)		800	2 400		800	2 400

¹ Perus- ja laadunvalvontatutkimukset on esitetty asetuksen liitteessä 2 olevassa kohdassa 2

² Polyklooratut bifenyylit, kongeneerien 28, 52, 101, 118, 138, 153 ja 180 kokonaismäärä

³ Polyaromaattiset hiilivedyt, yhdisteiden (antraseeni, asenaftteeni, asenaftyleeni, bentso(a)antraseeni, bentso(a)pyreeni, bentso(b)fluoranteeni, bentso(g,h,i)peryleeni, bentso(k)fluoranteeni, dibentso(a,h)antraseeni, fenantreeni, fluoranteeni, fluoreeni, indeno(1,2,3-cd)pyreeni, naftaleeni, pyreeni, kryseeni) kokonaismäärä

⁴ Peitetty rakenne/päällystetty rakenne

⁵ Liennut orgaaninen hiili